

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås, att stadgandet i självstyrelselagen för Åland (670/51), vilket reglerar landskapet Ålands område, ändras så, att däri beaktas den justering av gränslinjen på skäret Märket i Ålands hav, som företagits i gränsöver-

synen mellan Finland och Sverige, vilken under-
tecknades den 1 november 1982 i Helsingfors.

Lagändringen är avsedd att träda i kraft samtidigt med gränsjusteringen.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge och föreslagna
ändringar

1.1. Historisk bakgrund

I enlighet med regeringsformen av år 1634 indelades Finland i fyra län. Ålandsöarna, vilka bildade ett särskilt härad, löd under Åbo och Björneborgs län. Genom en förordning av den 13 juni 1918 avskildes Ålands härad till ett särskilt län.

Genom lagen om självstyrelse för Åland av den 6 maj 1920 (124/20) ombildades Ålands län till det självstyrda landskapet Åland och lämnades utanför den normala länsindelningen. I lagen fastslogs, att landskapet Åland omfattar "det nuvarande Ålands län". Landskapets gräns i öster sammanföll sålunda med den tidigare läns- och häradsgränsen.

I väster följde gränsen den genom fredstraktaten i Fredrikshamn den 17 september 1809 och gränsregleringstraktaten av den 20 november 1810 bestämda riksgränsen i Ålands hav.

Vid en år 1888 verkställd justering av 1810 års gränsreglering fixerades demarkationslinjen i Ålands hav närmare. Enligt justeringen och den topografiska beskrivningen gick gränslinjen över

mittpunkten av skäret Märket. Sagda överenskomelser mellan Ryssland och Sverige innehöll ej några närmare bestämmelser om gränsen på Märket.

År 1885 uppförde Ryssland en fyr på den västra sidan av skäret, vilken övertogs av finska staten år 1917 och förvaltas av sjöfartsstyrelsen.

1.2. Gällande lagstiftning

I gällande självstyrelselag för Åland (1 § 2 mom.) definieras landskapet Ålands område som Ålands län, sådant det bestod den 7 maj 1920, då lagen om självstyrelse för Åland trädde i kraft. Gränsen för landskapet följer sålunda de ovan relaterade gränserna. Den gängse tolkningen av de tidigare nämnda rysk-svenska gränsöverenskomelserna är, att gränsen på Märket utgörs av en linje, som delar det i två delar över dess mittpunkt.

Enligt den med stöd av 25 § självstyrelselagen för Åland utfärdade förordningen om statens fasta egendom och byggnader i landskapet Åland (47/54) tillhör Märkets fyr finska staten, medan den östra delen av skäret tillhör landskapet.

1.3. Skälen till ändringen

I samband med en översyn av riksgränsen mellan Finland och Sverige åren 1981—82, som undertecknades i Helsingfors den 1 november 1982, har riksgränsen på skäret Märket i Ålands hav bestämts och markerats så, att den följer en bruten linje genom skärets mittpunkt, varvid området kring fyren kommer att höra till Finland, medan ett område av motsvarande storlek (ca 0,39 ha) på den östra delen av skäret tillfaller Sverige.

Riksdagen har den 12 juni 1984 givit sitt samtycke till gränsjusteringen. Avsikten är att godkännandet av gränsjusteringen skall bekräftas genom notväxling mellan Finland och Sverige, sedan även Sveriges riksdag samtyckt till gränsdragningen.

Genom gränsöversynen har även gränsen för landskapet Åland, vilken på ifrågavarande punkt sammanfaller med riksgränsen, blivit justerad. Emedan landskapets område regleras i självstyrelselagen för Åland, bör även den i gränsöversynen upptagna justeringens inverkan på landskapets område beaktas i självstyrelselagen. I propositionen föreslås därför, att 1 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland ändras så, att till stadgandet, som gäller landskapets område, fogas bisatsen", likväl så, att vid bestämmandet av landskapets gräns i Ålands hav skall iakttas, vad som överenskommits i den mellan Finland och Sverige den 1 november 1982 undertecknade gränsjusteringen."

Den föreslagna ändringen har ej några organisatoriska eller direkta ekonomiska verkningar.

2. Ikraftträdande

Den föreslagna ändringen sammanhänger med gränsjusteringen mellan Finland och Sverige, vilken kräver samtycke av båda ländernas riksdagar och därefter ömsesidig bekräftelse om godkännandet genom notväxling. Därför föreslås det i propositionen, att ikraftträdandet av ändringen av självstyrelselagen bestäms genom en särskild förordning. På det sättet kan man säkra att gränsjusteringen och lagändringen träder i kraft samtidigt.

3. Ordningen för stiftandet av lagen

Lagförslaget gäller en ändring av självstyrelselagen för Åland. Enligt 44 § sagda lag kan stadgandena i lagen inte ändras, förklaras eller upphävas eller från dem avvikelse göras på annat sätt än med landstingets bifall och i den ordning, som om grundlag är stadgat. På grund härav skall lagförslaget behandlas i den ordning, som är stadgad i 67 § riksdagsordningen.

Eftersom ändringsförslaget gäller fråga, som berör landskapets konstitution, skall landstingets samtycke i enlighet med 55 § landstingsordningen för landskapet Åland av den 2 februari 1972 omfattas av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

om ändring av 1 § självstyrelselagen för Åland

I enlighet med Riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, ändras med Ålands landstings bifall 1 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 (670/51) som följer:

1 §

Landskapet Ålands område omfattar Ålands län, sådant detta bestod den 7 maj 1920, då lagen om självstyrelse för Åland trädde i kraft, likväl så, att vid bestämmandet av landskapets gräns i Ålands hav skall iakttas, vad som över-

enskommits i den mellan Finland och Sverige den 1 november 1982 undertecknade gränsjusteringen.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt varom stadgas genom förordning.

Helsingfors den 7 september 1984

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Justitieminister *Christoffer Taxell*

Lag

om ändring av 1 § självstyrelselagen för Åland

I enlighet med Riksdagens beslut, tillkommet på sätt 67 § riksdagsordningen föreskriver, ändras med Ålands landstings bifall 1 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 (670/51) som följer:

Gällande lag

1 §

Landskapet Ålands område omfattar Ålands län, sådant detta bestod den 7 maj 1920, då lagen om självstyrelse för Åland trädde i kraft.

Förslag

1 §

Landskapet Ålands område omfattar Ålands län, sådant detta bestod den 7 maj 1920, då lagen om självstyrelse för Åland trädde i kraft, *likväl så, att vid bestämmandet av landskapets gräns i Ålands hav skall iakttas, vad som överenskommits i den mellan Finland och Sverige den 1 november 1982 undertecknade gränsjusteringen.*

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt varom stadgas genom förordning.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 och 6 §§ lagen om offentliga nöjestillställningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att böndagarnas förbud mot nöjestillställningar lindras och att de ärenden, som rör beviljandet av undantagstillstånd överförs från länsstyrelsen till respektive polisdistrikt för avgörande.

På böndagarna skulle förbudet att anordna nöjestillställningar vara i kraft under tiden mellan klockan 8.00 och 12.00, såsom eljest på söndagar och kyrkliga helgdagar.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft så snart lagförslaget har antagits.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge

Enligt 5 § lagen om offentliga nöjestillställningar (492/68) får offentlig nöjestillställning inte anordnas dagen före långfredagen, första påskdagen och första juldagen under 24 timmars tid räknat från klockan 18.00. Offentlig nöjestillställning får inte heller anordnas på tacksägelse-, bot- och böndag mellan klockan 8.00 och 18.00, ej heller på söndagar och andra kyrkliga helgdagar mellan klockan 8.00 och 12.00. Sistnämnda förbud, som avser andra än stora kyrkliga helgdagar, gäller likväl inte i lagen särskilt för sig uppräknade offentliga nöjestillställningar, som närmast bör anses som kultur- och idrottsevenemang.

Länsstyrelse har med stöd av lagens 6 § befogenhet att medge undantag från de begränsningar som gäller ordnandet av nöjestillställningar. År 1983 beviljade länsstyrelserna 157 dylika undantagstillstånd för anordnande av offentlig nöjestillställning på i lagens 5 § 1 mom. avsedd afton före stor helg eller helg. Nästan alla dessa tillstånd gällde sådana kultur- och idrottsevenemang som nämns i lagrummets 2 mom. eller tillställningar som närmast motsvarade dylika.

2. Föreslagna ändringar

De begränsningar med religiös bakgrund, vilka gäller anordnandet av offentliga nöjestillställningar är hävdvunna. Begränsningarna har också gett speciellt de personalgrupper som arbetar inom servicenäringarna en vilotid, som annars kanske skulle ha varit svår att ordna.

Böndagarna borde dock i enlighet med sin natur jämsställas med vanliga söndagar och de särskilda nöjesförbud som gäller böndagarna upphävas.

Rätten att bevilja undantagstillstånd för anordnandet av nöjestillställningar borde ges ortens för evenemanget polisinrättning eller länsman, som har tillräckliga förutsättningar för att fatta beslutet och bättre kännedom om lokala förhållanden än länsstyrelsen, den nuvarande tillståndsmyndigheten.

3. Beredningsskeden och -material

Lagförslaget har beretts såsom tjänstearbete i inrikesministeriet.